

RJEŠENJA I BODOVANJA ZADATAKA IV. RAZREDA ZA ŽUPANIJSKU RAZINU NATJECANJA IZ HRVATSKOGA JEZIKA 2013./2014.

Test ima 34 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 90 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. zadatak

prevòdismo – kratkouzlazni naglasak na drugom slogu

pràdāvnī – kratkosilazni naglasak na prvom slogu i zanaglasna dužina na *a* u drugom slogu i *i* u trećem slogu

zabòravismo – kratkouzlazni naglasak na drugom slogu

jèzik – kratkouzlazni naglasak na prvom slogu

dūšu – dugosilazni naglasak na prvom slogu

izgubī – kratkouzlazni naglasak na prvom slogu i zanaglasna dužina na *i* u trećem slogu

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

2. zadatak

Sljedeći svjetlost zvijezda došao sam do mjesta gdje se ta svjetlost pomiješala sa svjetlošću mjesečevih svjetlomodrih (svijetlomodrih) zraka koje su se polagano izljevale. Oko mene polijegale su travke orošene blijedim kapljicama rose, a nada mnogim milijuni zvjezdica. Sljedeći prizor bio je čaroban – tu prestaje zvjezdoznanstvo, tu počinje vjera. U toj neizmjernosti čovjek iščezava. Što smo mi? Što je ovaj svijet?!

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

3. zadatak

riječi	a) morfemi	b) slogovi
pradavni	pra-dav-n-i (pra-davn-i)	pra-da-vni (pra-dav-ni)
jezik	jezik-ø	je-zik
vjeru	vjer-u	vje-ru
novu	nov-u	no-vu

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)

4. zadatak

a) Riječi je **9**.

b) Izgovornih/naglasnih cjelina ima **5**. (I snagu nam, | i grijehe | drugi | s nama | dijele)

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

5. zadatak

a)

1 bod

6. zadatak

b), c)

b) Objašnjenje: Da bismo za dva leksema mogli reći da su homonimski parnjaci, oni moraju imati različita značenja, izrazi im moraju biti jednakoga fonemskog sastava, moraju imati iste prozodijske značajke i moraju se jednako pisati.

Priznati i svaki sličan odgovor.

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

7. zadatak

... **Stjepan Kugli** bio je, dakle, *knjižar*, što u neka starija vremena nije značilo samo trgovac knjigama; knjižar je bio u prvom redu čovjek koji se *bavi knjigama*. **Riječ** je u hrvatskome potvrđena od 18. stoljeća. **Središnje** značenje, prodavač knjiga, **Bogoslav Šulek** povezuje s njem. *Buchhändler (buchhändler)*, tal. *libraio*, fr. *libraire*, engl. *bookseller*. **Knjige** su izumrle i u trećoj iličkoj knjižari, onoj na uglu **Britanskoga** trga. **Ondje** nije ni odjeća ni jelo. **Ondje** je namještaj. **Valjda** za današnje „sretne stanove”. **Bez** knjiga i njihovih čitača. **Nema** ni one imena **Miroslava Krleže** na uglu **Gajeve** i **Ilice**, nema ni **Znanstvene (znanstvene)** knjižare na **Preradovićevu** trgu. **Nema** ni poznate knjižare u **Zvonimirovoj (Seljačka sloga, Znanje)**. **O** kulturnim antikvarijatima – kao knjižarama rabljenih knjiga, pa i o onome **Maticе** hrvatske u **Ilici** – bolje da i ne govorim. **Nemam** što reći. **Za** razliku od knjižara, knjižnice još opstaju...

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

8. zadatak

blizu – daleko

često – rijetko

nikad – uvijek

sporo – brzo

ispred – iza

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

9. zadatak

b)

1 bod

10. zadatak

a) 'oštar, svadljiv čovjek'

Priznati i sve druge slične odgovore.

b) 'vuk'

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

11. zadatak

apotekar – ljekarnik

urotu – zavjeru

ciframa – znamenkama, brojkama

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

12. zadatak

a – 3, b – 4, c – 2, d – 1

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

13. zadatak

antonimi	prema podrijetlu	prema naravi značenjske opreke
Sit – gladnu	raznokorijenski/netvorbeni pravi/primarni	binarni/komplementarni
jučer – danas – sutra	raznokorijenski/netvorbeni pravi/primarni	stupnjeviti

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, 3 pogreške 0 bodova)

14. zadatak

infinitiv	steći, učiniti
prezent	stiže, postavlja, predstavlja, dolaze
perfekt	postavljali su / su postavljali, Je (li) dobio, smo stjecali / stjecali smo
imperfekt	ne činjahu, ne bijaše
futur prvi / I.	će prevladavati / prevladavat će
futur drugi / II.	budu promatrali
kondicional prvi / I.	mogli bi / bi mogli, bismo željeli / željeli bismo
imperativ	zamislimo
glagolski prilog sadašnji	promatrajući

6 bodova (jedna pogreška 5 bodova, dvije pogreške 4 boda, tri pogreške 3 boda, četiri pogreške 2 boda, pet pogrešaka 1 bod, šest pogrešaka 0 bodova)

Napomena: Priznati i ako učenici umjesto *Je (li) dobio* napišu *je (li) dobio* za (upitni) perfekt.

15. zadatak

a) surečenice

Kad sam ozdravio(,)
nazvao sam ga ključem od pakla
i objesio sam ga ondje gore, o čavao ispod prozora(,)
gdje je prije visio kavez s kanarincem(,)
koji je uginuo za moje bolesti(,)
a nitko ga nije tražio pod prozorom(,)

b) vrsta

vremenska
glavna
sastavna
mjesna
atributna
suprotna

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

Napomena: Priznati kao točan odgovor ako učenici ne napišu zareze između surečenica i točku na kraju zadnje rečenice.

16. zadatak

Antroponime proučava dio **onomastike** koji se naziva **antropomastika**.

Priznati i odgovore: Antroponime proučava dio **jezikoslovlja** koji se zove **onomastika**.

Antroponime proučava dio **lingvistike** koji se zove **leksikologija**.

1 bod

17. zadatak

a) *Od najranije mladosti živjela je u nadi da će sresti svog princa iz bajke.*

b) frazem sintagme (frazemska sintagma)

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

18. zadatak

izrazni/leksički	osel, kenjac, ča, tovar, marena
fonološki	tekniško, oli, niki, niki, znan, bidan, cilo, vrime, kâ, sidi
tvorbni	živče
morfološki	zovedu, zovedu, zovedu
etnografski	bevandu

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

19. zadatak

a) sloj posuđenih imena: Karlo, Ksenija, Dionizije, Helena

b) kršćanski sloj: Luka, Ivan

c) sloj hrvatskih narodnih imena: Krešimir, Dobrovit

d) slavenski ili općeslavenski sloj: Buga, Lada

e) islamski sloj: Bajazit

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

20. zadatak

crnomanjast, masnica ('kolač'), danas, čovječan, prsten

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

21. zadatak

c)

1 bod

22. zadatak

Ne ljubi manje koji mnogo ćuti,
on mnogo traži, i on mnogo sluti,
i svoju ljubav (kao parče kruva
za gladne zube) on brižljivo čuva
za zvijezde u visini,
za srca u daljini.

Ćutanje kaže: u tuđemu svijetu
ja sanjam još o cvijetu i sonetu
i o pitaru povrh trošne grede,
i o ljepoti naše svijetle bijede,
i u zar dana, i u plavet noći
snim: ja ću doći, ja ću doći.

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

23. zadatak

hrvat | stvo, glazb | en, do | vrat | ak, ples | ač, dom | ar, biljež | nica

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

24. zadatak

Kovačević, Smolek

1 bod

25. zadatak

ime	vrsta
Sena	hidronim
Pariz	ekonim (ojkonim)
Venecija	ekonim (ojkonim)
Parižanin	etnik
Francuz (Francuzi)	etnonim

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

26. zadatak

- a) Gdje su dobre djeve, bijele poput krina,
dekllice što tješe i jačaju junake?
b) poetizmi

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

27. zadatak

riječ	tvorbeni način
najbolji	prefiksalsna tvorba
otkriti	prefiksalsna tvorba
beskrajan	prefiksalsno-sufiksalsna tvorba
savjetovati	sufiksalsna tvorba (izvođenje)
srednjoškolci	složeno-sufiksalsna tvorba (slaganje)
blagdana	srastanje

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova; priznati ako su primjeri navedeni i drugim redoslijedom)

28. zadatak

a) vrsta riječi i gramatičko značenje	b) kanonski oblik riječi
imenica, m. r., V jd.	majstor
glagol, imperativ, 2. l. jd.	ugasiti
imenica, ž. r., A jd.	svijeća
(glagolski) pridjev radni, sr. r., 3. l. mn.	doći
glagol, (nenaglašeni) prezent, 3. l. mn.	biti
pridjev, sr. r., N mn.	ozbiljan
imenica, sr. r., N mn.	vrijeme

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova; priznati i ako odgovori nisu navedeni tim redom)

29. zadatak

svršeni	nesvršeni
naliti	nalijevati
odoljeti	odolijevati
promijeniti	mijenjati
donijeti	donositi

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

30. zadatak

	morfemska analiza	tvorbena analiza
podcrtati	pod crt a ti	pod crtati
primorje	pri mor j e	pri mor je
zagovor	za govor ø	za govor

plivačica

pliv | ač | ic | a

plivač | ica

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

31. zadatak

b), c)

1 bod

Objašnjenje točnoga odgovora: *b) i c)* su točna rješenja jer *a) radiotelevizija* valja pisati *radio-televizija*; *d) vice prvak* valja pisati *viceprvak*.

32. zadatak

nebodera – prevedenica

čizme – usvojenica

bistro – tuđica

boje – usvojenica

buhtle – tuđica

Megastore – strana riječ

3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

33. zadatak

a – 3, b – 4, c – 2, d – 1

2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)

34. zadatak

a) Rukom pisani popisi riječi na kraju knjige zovu se **glosari** .

b) Hrvatski humanist **Faust Vrančić** napisao je prvi tiskani hrvatski rječnik.

c) Prvi hrvatski rječnik u kojemu je hrvatski jezik polazišni jezik **Blago jezika slovinskoga ili slovník u komu izgovarajuse rijeci slovinske Latinski i Diacki (Blago jezika slovinskoga)**

napisao je **Jakov Mikalja**.

4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)